

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань врегулювання діяльності наглядових рад акціонерних товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, а також акціонерних товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відсотків» (реєстраційний № 4199 від 08.10.2020), внесений народними депутатами України Медведчуком В. В., Колтуновичем О. С.

2. Завдання законопроекту

Законопроект спрямовано на відновлення державного суверенітету над роботою державних компаній та отримання суспільством соціально значимого ефекту від їх діяльності, а також на досягнення соціальної справедливості під час визначення умов роботи учасників наглядових рад державних компаній.

Проектом пропонується замінити інститут незалежних директорів у державних компаніях і банках на новий вид учасників наглядових рад: голосуючих директорів та дорадчих директорів наглядових рад. Також формується нова система базових вимог до претендентів на посаду голосуючих директорів та дорадчих директорів наглядових рад; формується вимоги до місця проведення засідань наглядових рад; запроваджується чіткий алгоритм визначення винагороди членів наглядових рад та встановлюються прозорі критерії для здійснення таких виплат. Суттєво збільшується роль ревізійних комісій та вперше на системному рівні формується дієвий механізм впливу і контролю Верховної Ради України як вищого представницького органу українського народу за діяльністю державних компаній, який включає і безпосередні інструменти реагування на негативні прояви у діяльності державних компаній, які несуть суспільну небезпеку.

Прийняття законопроекту удосконалив практику застосування відповідних положень законодавства з управління державними компаніями та банками.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не має прямого впливу на дохідну чи видаткову частину Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [20B4E4ED0D30998C0400000044CB29004B416D00](#)

Підписувач [Шкураков Василь Олександрович](#)

Дійсний з [22.12.2018 0:00:00](#) по [22.12.2020 0:00:00](#)

Міністерство фінансів України

24020-02/1-3/32881 від 27.10.2020

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Змінами, що пропонуються законопроектом, зокрема, до Законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про акціонерні товариства» та «Про банки і банківську діяльність», передбачено обмеження максимального розміру винагороди членів наглядових рад товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, у тому числі державних банків, річний розмір якої не може бути більшим за п'ятикратну величину середньорічної мінімальної заробітної плати працівників такого товариства, виключено можливість призначення голосуючими членами наглядових рад іноземних громадян, а також передбачено умови здійснення виплати такої винагороди, зокрема, отримання товариством чистого прибутку.

Одним з пріоритетних завдань Міністерства фінансів України є реформування державного банківського сектору. З цією метою Мінфіном оновлено Засади стратегічного реформування державного банківського сектору, які було схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 02.09.2020. Одним із принципів стратегії реформування державного банківського сектору визначено, що Уряд не буде втручатися у політику оплати праці банків державного сектору, якщо інше не передбачено законом. Банки державного сектору повинні мати можливість пропонувати ринковий рівень винагороди членам наглядової ради та правління. Оплата праці та заохочення мають відповідати міжнародним практикам для банків з подібним розміром активів. Разом з цим, винагорода не повинна залежати від короткотермінового прибутку, а також не має залежати від надмірного прийняття ризиків, що може загрожувати безпеці та надійності банків державного сектору.

Таким чином, запропоновані законопроектом норми не відповідають принципам корпоративного управління в банках державного сектору, що були закладені та імplementовані в законодавство на основі міжнародного досвіду.

Крім того, відповідно до Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору держава підтвердила, що буде чітко дотримуватись та сприяти реалізації закладених принципів з метою забезпечення незалежності в прийнятті рішень наглядовими радами банків державного сектору.

Ураховуючи зазначене, а також специфіку діяльності банківського сектору, вкрай важливим є питання встановлення оплати праці членів наглядових рад державного банківського сектору на ринкових та конкурентних умовах.

З огляду на те, що з членами наглядових рад банків державного сектору, серед яких, зокрема, є іноземні громадяни, вже укладено контракти та визначено розмір винагороди, яка на сьогодні перевищує запропоновані законопроектом

обмеження, впровадження передбачених законопроектом норм несе репутаційні ризики для держави.

Також законопроектом пропонується замінити інститут незалежних членів наглядових рад в суб'єктах господарювання державного сектора економіки на новий вид членів наглядових рад: голосуючих та дорадчих членів наглядових рад. Крім цього, проектом акта пропонується запровадити процедуру розгляду Верховною Радою України звіту ревізійної комісії суб'єкта господарювання державного сектора економіки, відповідно до якої відхилення Верховною Радою України звіту ревізійної комісії має наслідком переобрання наглядової ради та виконавчого органу суб'єкта господарювання державного сектора економіки.

Слід зазначити, що інститут незалежних членів наглядових рад в суб'єктах господарювання державного сектора економіки був введений в законодавство з метою впровадження корпоративного управління відповідно до стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) (зокрема, Керівних принципів ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності).

Відхід від впровадження стандартів ОЕСР в сфері корпоративного управління в суб'єктах господарювання державного сектора економіки може створити ризики неналежного політично вмотивованого втручання в управління цими суб'єктами господарювання та суперечитиме пункту 29b Меморандуму про економічну та фінансову політику від 02.06.2020 з Міжнародним валютним фондом, відповідно до якого Україна заявила про намір забезпечити збереження досягнутого прогресу у зміцненні корпоративного управління в суб'єктах господарювання державного сектора економіки та продовжувати приводити його у відповідність з Керівними принципами ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не може бути підтриманий у запропонованій редакції.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Василь ШКУРАКОВ